

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 9 oktyabr 2024-cü il №76 (2887) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak etmək üçün oktyabrin 7-də Rusiya Federasiyasına səfər edib.

Moskva şəhərinin Vnukovo-2 Beynəlxalq Hava Limanında Azərbaycan Prezidentini Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Mihail Qaluzin və digər rəsmi şəxslər qarşılıqlılar.

***

Oktyabrin 7-də Moskvada MDB dövlət və hökumət başçılarının qeyri-rəsmi naharı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

***

Oktyabrin 8-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə görüşü olub.

Dövlətimizin başçısını salamlayan Prezident Vladimir Putin deyib:

- Hörmətli İlham Heydər oğlu. Hörmətli dostlar, həmkarlar.

Sizin hamınıizi Moskvada saqlamağa çox şadıq. Mənim Bakıya səfərim zamanı razılaşdırğıımız kimi bu gün görüş keçiririk.

Biz indi Prezidentlə, necə deyərlər, üzbəüz danışındıq, dünən axşam da qeyri-rəsmi temasımız olub, münasibətlərimizin hazırkı statusu ilə bağlı məsələlərə bu və ya digər dərəcədə toxunduq.

Dərhal qeyd etmək istərdim ki, münasibətlər müsbət inkişaf edir, biz bunu hələ Azərbaycana sefer zamanı bildirmişdik: əmtəə dövriyyəsi 4 defədən çox - 4,3 milyard dollardır. Bizim Azərbaycan iqtisadiyyatına birbaşa investisiyalarımız dörd milyard dollarдан çoxdur. Energetika sahəsində də, infrastrukturun inkişafı üzrə de, çoxlu yaxşı, maraqlı layihələr var.

Onların hamısı perspektivlidir, realdır, həm ikitərefli, həm də çoxtərefli layihələr aktualdır.

Cox şadıq ki, MDB ölkələri başçılarının görüşü platformasında bizim bu gün cari işlər barəde informasiya mübadiləsi aparmaq, ola bilər ki, irəliyə doğru bu hərəkətdə, - bu isə açıq-əşkardır, - hər hansı düzəlişlər etmək imkanımız var.

Sizi görməyimizə çox şadıq. Xoş gəlmisiniz.

Prezident İlham Əliyev deyib:

- Hörmətli Vladimir Vladimiroviç, bu gün görüşmek imkanına görə sağ olun, həmçinin dünənki nahar yeməyinə görə təşəkkür edirəm. Yeri gəlmışken, fürsət-dən istifadə edərək, Sizi doğum günüiniz münasibətlə təbrik etmək istərdim.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev Hadrutun azad edilməsinin dördüncü ili münasibətlə paylaşım edib

Prezident İlham Əliyev Hadrut qəsəbəsinin işğaldan azad olunmasının dördüncü ili münasibətlə sosial şəbəkə hesablarında video paylaşır.

AZƏRTAC xəber verir ki, paylaşımında "Zəfər tariximiz - Hadrutun Ermənistan işgalindən azad edilməsindən dörd il ötür" sözleri yer alıb.

Prezident İlham Əliyev
Moskvada "Rossiya-1" televiziya
kanalına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrin 8-də Moskvada "Rossiya-1" televiziya kanalına müsahibə verib.

AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Müxbir: Siz bu günlərdə Amerikanın Azərbaycana qarşı sanksiyaları ilə bağlı çox açıq danişdınız. Məlum olduğu kimi, indi Rusiya minlərlə sanksiyaların təzyiqi altında yaşayır. Sizcə, sanksiyalar siyasetinin principcə hər hansı perspektivi var mı?

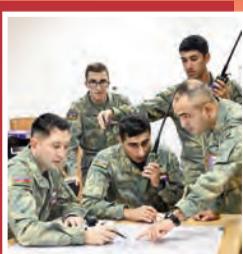
Prezident İlham Əliyev: Onun, ümumiyyətlə, mövcud olmağa haqqı yoxdur, xüsusilə də bu sanksiyalar qeyri-qanuni olduqda və tamamilə əsassız və selektiv şəkildə tətbiq edildikdə. Ona görə də biz istenilən sanksiyalara qəti şəkildə qarşıyiq və hesab edirəm ki, beynəlxalq ictimaiyyət öz mövqeyini vahid qaydada bildirməlidir. Biz milli səviyyədə özümüzə qarşı, həm də təkcə bize deyil, tətbiq olunan bütün sanksiyalara münasibətdə bu mövqeyi ifadə edirik.

Bize sanksiyalar 1992-ci ildə, Azərbaycan əraziyərinin Ermənistanın işğali altında olduğu bir vaxtda ölkəmizin "Ermənistanı blokadada saxlaması" barədə qondarma ittihamla tətbiq edilmişdi. Bu sanksiyalar 2001-ci ildə, ABŞ-in öz yüklerini hava, quru və dəniz yolu ilə Azərbaycan ərazisindən Əfqanistana tranzit daşımıştı. Partiya mənsubiyətinən asılı olmayaraq, Birləşmiş Ştatların Prezidenti ABŞ Əfqanistandan qaçana qədər hər il bu sanksiyaları öz qərarı ilə ləğv edirdi. Bundan sonra bize qarşı həmin sanksiyalar yenidən tətbiq olundu. Mən onları nankorluqda ittiham edəndə, hesab edirəm ki, bu, həmin kontekstdə istifadə olunacaq ən sərt söz deyil.

3-cü səhifədə

Zabit qüruru, vətəndaşlıq qüruru

5-ci səhifədə

Azərbaycan və Özbəkistan arasında kompüter dəstəkli birgə komanda-qərargah təlimi keçirildi

6-ci səhifədə

Müəllimlik ucalığa aparan yoldu

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiyaya səfəri

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Sizin dövlət səfərinizdən sonra ikitərəfli münasibətlərimizin dinamikası kifayət qədər nəzərə çarpır. Avqust ayında Bakıda əldə olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi çərçivəsində artıq müxtəlif strukturların nümayəndələri səviyyəsində, hökumət üzvləri arasında çoxlu temaslar olub.

Siz qeyd etdiyiniz kimi, bu gün həmin məsələləri nəzərdən keçirmek üçün yaxşı imkan var, çünkü gündəliyimiz kifayət qədər genişdir və həmin layihələr, xüsusən avqust ayında Bakıda nəzərdə tutduqlarımız, elbəttə ki, bizim daimi diqqət və nəzarətimizi tələb edir. Beleliklə, bu gün gündəliyə nəzər salmaq və iki ölkə arasında əldə olunmuş həmin razılaşmaların yerinə yetirilməsi üzrə konkret addımları müəyyənləşdirmək üçün yaxşı fürsətdir.

Görüşə görə bir daha sağ olun.

Prezident Vladimir Putin: Hərəkəti İlham Heydər oğlu, Sizi oktyabrın 23-24-də Kazanda BRICS xətti ilə BRICS plus-autriç tədbirlərində gözləyirik. Əminəm ki, orada faydalı görüşlər keçiriləcək, bu təşkilatın iştirakçı ölkələrinin bütün liderləri ilə işləmək mümkün olacaq. Əlbəttə ki, biz BRICS-lə əməkdaşlıq etməyə çalışan çox sayıda ölkəni dəvət edirik. Artıq 25 həmkarımız öz iştirakını təsdiq edib. Ona görə də belə platformalarda işləmək hər zaman rahatdır. Onu nəzərdə tuturam ki, bu tədbirin iştirakçılarını maraqlandıran məsələlərin bütün dairəsi üzrə danışıqlar aparmaq mümkündür. Zənnimcə, bu, həm faydalı, həm də maraqlı olacaq. Sizi Kazanda gözləyirik.

President İlham Əliyev: Vladimir Vladimiroviç, sağ olun. Azərbaycan ele Sergey Viktoroviçin də dediyi, öz iştirakını təsdiq etmiş həmin 25 ölkə arasında. Sizin dəvətinizi məmənliyətlə qəbul edirəm və yeni görüşümüzü səbirsizliklə gözləyirem. Sağ olun.

***

Oktyabrın 8-də Moskvada Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) Dövlət Başçıları Şurasının iclası keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak edib.

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyevi, digər dövlət və hökumət başçılarını qarşılıyib.

Iclasda iştirak edən dövlət və hökumət başçıları birgə foto çəkdiirlər.

Əvvəlcə MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibdə iclası keçirilib.

Cıxış üçün sözü Azərbaycan Respublikasının Prezi-

MDB Humanitar Əməkdaşlıq Şurasının qərarına əsasən, Azərbaycanın Şərqi Zəngəzur bölgəsinin Laçın şəhəri 2025-ci ildə MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilib. Laçın Azərbaycanın 30 ilə yaxın müddədə Ermənistanın işğalı altında olmuş şəhərlərindən biridir və demək olar ki, tamamilə dağıdılmışdı. Bu gün Laçın artıq bərpa olunub. Burada yeni həyat başlayıb, keçmiş məcburi köçkünlər qayıdlılar. Laçının MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi həm laçınlılar, həm də bütün Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük minnətdarlıqla qarşılanıb.

Növbəti il Azərbaycanda III MDB Oyunları keçiriləcək. Gəncə şəhəri idman paytaxtına çevriləcək. Yarışlar, həmçinin Azərbaycanın 10-dan çox şəhərində keçiriləcək.

Fürsətdən istifadə edərək, Belarusu II MDB Oyunlarını

MDB dövlət başçılarının İkinci Dünya mühəribəsində Qələbənin 80 illiyi ilə bağlı müraciəti qəbul ediləcək. Azərbaycan ümumi qələbəmizə sənballı töhfə verib. Həmin dövrde 3 milyon 400 min əhaliyi olan Azərbaycandan cəbhəyə 700 minə yaxın insan yolla-

cıları istehsal edildi.

Bakıda 41 hərbi hospital fəaliyyət göstərirdi, 440 min yaralı müalicə alındı. 1942-ci ilin martında, həmcinin Taqanroq adı ilə tanınan 416-ci Azərbaycan atıcı diviziyanın döyüşçüləri andırdılar və Simali Qafqazdan başlayan döyüş yolunu Berlinda başa çatdırıldılar. 416-ci Azərbaycan atıcı diviziysi 1945-ci il aprelin 21-də birincilər sırasında Berlinin giriçeyinə daxil oldu. Mayın 2-də diviziyanın döyüşçüləri polkovnik Rəşid Məcidovun komandanlığı altında Qələbə Bayrağını Brandenburg darvazası üzərinə sancıdalar.

Bizim 9 May ümumi Qələbəmiz MDB-yə üzv dövlətlərin gələcək əməkdaşlığının mühüm amiliidir. Azərbaycan bu əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir və bundan sonra da qarşılıqlı fəaliyyətimizin möhkəmləndirilməsi işinə öz töhfəsinə verəcək.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Vladimir Putin: İlham Heydər oğlu, çox sağlam olun.

***

Sonra MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası işini geniş tərkibdə davam etdirib.

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin MDB ölkələri arasında müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı faydalı layihələrin həyata keçirildiyini, əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyini bildirib.

Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko iclasda çıxış edib və 1941-1945-ci illər mühəribəsində Qələbənin 80 illiyi ilə bağlı MDB xalqlarına və dünya icimaiyyətinə birgə müraciəti oxuyub.

Sonra Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko çıxış edərək MDB ölkələrinin parlamentlərarası əlaqələrindən, görüləcək işlərdən, nəzərdə tutulan layihələrdən danışıb.

Daha sonra sənədlər imzalanıb.

Bununla da MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası başa çatıb.

***

Oktyabrın 8-də Moskvada MDB dövlət və hökumət başçılarının şərəfinə rəsmi qəbul təşkil olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

AZERTAC-in materialları əsasında

denti İlham Əliyevə verən Rusiya Prezidenti Vladimir Putin deyib: Buyurun, İlham Heydər oğlu, söz Sizindir.

Dövlətimizin başçısı iclasda çıxış edib.

President İlham Əliyevin çıxışı

- Hörməti Vladimir Vladimiroviç.

Hörməti həmkarlar.

Vladimir Vladimiroviç, əvvəlcə Sizi keçmiş doğum günü münasibətə bir daha təbrik etmək və Sizə möhkəm cansağlığı, əmin-amanlıq, Rusyanın dost xalqına isə yeni ugurlar və nailiyyətlər arzulamaq istərdim. Rusiya Federasiyası Prezidentinin Azərbaycana bu yaxılardakı dövlət səfəri Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin müttəfiqlik xarakterini bir daha təsdiq etdi. Əminəm ki, əldə olunmuş razılaşmaların həyata keçirilməsi gələcəkdə münasibətlərimiz ardıcıl inkişafı işinə xidmet edəcək.

Fürsətdən istifadə edərək, Emomeli Şərifoviç Rəhmona Tacikistan Respublikasının növbəti il MDB-də sədriyindən ugurlar arzulamaq və keçmiş doğum günü münasibətə bir daha təbrik etmək istərdim.

ugurla keçirməsi münasibətə təbrik etmək istərdim. Belaruslu dostlarımızın və qardaşlarımızın təcrübəsi bu mühüm

nib. Döyüş meydanlarında 350 min nəfər həlak olub, 130 azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görü-

lər. Döyüş meydanlarında 350 min nəfər həlak olub, 130 azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görü-

lər. Döyüş meydanlarında 350 min nəfər həlak olub, 130 azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görü-

idman tədbirinə hazırlıqda və onun keçirilməsində bizim üçün çox faydalı olacaq.

Bir aydan sonra Bakı ən böyük beynəlxalq tədbirə - COP29 iqlim konfransına ev sahibliyi edəcək. Biz 200-ə yaxın ölkənin bu konfransın Bakıda keçirilməsi haqqında yekdil qərarını bütün dünyaya icimaiyyətinin Azərbaycana hörmətinin əlaməti kimi qıymətləndiririk.

Hörməti həmkarlar, bu gün

lər. Mühərribə illərində Azərbaycan neftçiləri cəbhəyə neft və neft məhsullarının 80 faizi, hərbi texnika üçün yağıların 96 faizini tədarük edib. Bütün bunlar həmin dövrde Azərbaycanda istehsal olunub, göstərilən məhsulların o vaxtlar SSRİ-də ümumi istehsalının faizidir. Azərbaycanda 130 növdən çox silah, sursat və texnika, o cümlədən məşhur "Katyuşalar", "Yak-3" qırı-

lər. Mühərribə illərində Azərbaycan neftçiləri cəbhəyə neft və neft məhsullarının 80 faizi, hərbi texnika üçün yağıların 96 faizini tədarük edib. Bütün bunlar həmin dövrde Azərbaycanda istehsal olunub, göstərilən məhsulların o vaxtlar SSRİ-də ümumi istehsalının faizidir. Azərbaycanda 130 növdən çox silah, sursat və texnika, o cümlədən məşhur "Katyuşalar", "Yak-3" qırı-

Azərbaycan və Özbəkistan arasında hərbi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə işgəzar səfərdə olan Özbəkistan Respublikasının Hava Hücumundan Müdafiə və Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı general-major Axmad Burxanov qəbul edib.

Müdafıə Nazirliyi xəber ve-

rir ki, qonağı salamlayan müdafiə naziri onu Azərbaycanda görməkdən məmənən olduğunu bildirib, ölkələrimiz arasında ikitərefli hərbi əməkdaşlığın dostluq və qardaşlıq münasibətləri üzərində qurulduğunu qeyd edib.

General-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Respubli-

kasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında hərbi sahədə əməkdaşlığının daha da inkişaf etdirildiyini vurğulayıb, bu istiqamətdə görülən işlərdən danışıb.

Ölkəmizə səfərindən məmənluğunu ifadə edən general-major A.Burxanov səmimi qəbulu görə öz minnətdarlığını bildirib, general-polkovnik Zakir Həsənova Özbəkistan müdafiə nazirinin salamlarını çatdırıb.

Sonra Hərbi Hava Qüvvələrinin Mərkəzi Komanda Məntəqəsində rəsmi qarşılanma mərasimi təşkil edilib. Azərbaycan Respublikasının müdafiə nazirinin müavini - Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı general-leytenant Namiq İsləmzadə özbəkistanlı həmkarı ilə fəxri qaroukulun öündən keçib.

Komandanlar arasında keçirilən görüşdə Azərbaycan

ilə Özbəkistanın digər istiqamətlərdə olduğu kimi hərbi aviasiya və hava hücumundan müdafiə sahəsində təcrübə mübadiləsinin inkişaf etdirilməsinin və qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi sahədə əməkdaşlı-

lığıñ yeni perspektivləri, eləcə də maraq doğuran bir sıra digər məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda Özbəkistan nümayəndə heyətinə Hərbi Hava Qüvvələrinin Mərkəzi Komanda Məntəqəsində görülən işlər barədə ətraflı məlumat verilib.

Medallı igidlərimiz

Zabit qüruru, vətəndaşlıq qüruru

larda olub. Müxtəlif bilik yarışlarında, olimpiadalarda iştirak edib. Orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirərək sənədlərini arzusunda olduğu Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstiut) təqdim edib. Qəbul olunub. Zabit peşəsinə yiyələnəcəyinə, atasının yoluñunu davam etdirəcəyinə söz verib.

Artilleriya ixtisas üzrə təhvil alan Elman Əsgərovun çalışqanlığı, intizamı ilə seçilib, kurs birincilərindən olub. Ali Hərbi Məktəbi 2010-cu ilde bitirib. "Leytenant" hərbi rütbəsi ilə taqim komandiri vəzifəsinə təyin olunub, şəxsi heyətin döyüş, mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsinə xüsusi fikir verib. Xidmətini cəbhə bölgəsində davam etdirən Elmani batareya komandiri vəzifəsinə təyin edilər. Gənc zabit şəxsi heyətin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi üçün bilik və bacarığını əsirgəməyib.

İkinci Qarabağ mühərribəsində mayor Elman Əsgərovun xidmət etdiyi hərbi hissənin şəxsi heyəti də iştirak edib. Füzuli, Cəbrayıllı, Qubadlı, Zəngilan rayonlarının işğalçılarından azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə Elman da şücaət göstərib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə mayor Elman Əsgərov "Cəbrayıllı azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlinin azad olunmasına görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə", "Cəsər döyüşü", "Döyüşdə fərq-lənməyə görə", "Hərbi xidmətdə fərq-lənməyə görə" medalları ilə təltif olunub.

Ata yolunun davamçısı olan mayor Elman Əsgərov "N" hərbi hissəsində xidmətini qürurla davam etdirir...

"Ömrüm zabit qürurudu, vətəndaşlıq qürurudu", - mayor Elman Əsgərov belə deyir...

Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Hadrut qələbəsi Zəfərə - Şuşaya aparan yolun əsas sütunuudur

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistən silahlı qüvvələrinin cəbhə boyu törediyi geniş-miqyaslı təxribatlara cavab olaraq Azərbaycan Ordusu eks-hükum əməliyyatına başladı. Vətən mühərribəsi otuzluk işğala son qoyan parlaq Qələbə ilə nəticələndi. Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm Zəfər yürüşü

Azərbaycan tarixinə qızıl hərfərlə yazıldı.

Mühərribənin 13-cü günü, oktyabrın 9-da Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsi işğaldan azad olundu. Ərgünən dağ və onun ətəyində meşələrlə əhatə olunan Qozluçayın dərəsində yerləşən Hadrut 44 günlük Vətən mühərribəsində əsas strateji məntəqələrdən biri hesab olunurdu. Dağılıq, çətin relyefli ərazidəki qəsəbənin azad olunması Azərbaycan Ordusunun əsas təpşirilərindən biri idi. Qəsəbə uğrunda şiddetli döyüşlər 2020-ci il oktyabrın 7-də başlamışdı və ayın 9-da Azərbaycan Ordusu qəsəbə yaxınlığında yerləşən strateji əhəmiyyətli kəndləri və yüksəklikləri nəzarət altına almışdı. Bununla da həmin gün Xocavəndin Hadrut qəsəbəsi ilə yanaşı, Sor, Tərtərin Çaylı, Füzulinin Yuxarı Güzlək, Gorazılı, Cəbrayıllı Qışlaq, Qaracallı, Əfəndilər, Süleymanlı kəndləri də düşmən işğalından azad olundu.

Hadrutun azad edilməsi böyük ölçüdə mühərribənin taleyini həll edən əməliyyatlardan biri oldu. Çünkü Azərbaycan Ordusu məhz Hadrutun azad olunmasından sonra Şuşaya doğru istiqamət aldı. Ona görə də Şuşanın azad olunmasında Hadrut döyüşlərinin çox böyük rolu var. Çünkü düşmən Azərbaycan hərbiçilərini Şuşada başqa istiqamətdən gözləyirdi. Hadrut qələbəsi Zəfərə - Şuşaya aparan yolun əsas sütunu oldu.

44 günlük Zəfər dastanının ən şanlı səhifəsindən biri - Hadrutun azadlığı qoşuşması xəbəri Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən xalqa çatdırıldı. Onun işğaldan azad olunması tarixi nailiyət olmaqla yanaşı, həm də bölmələrimizin döyüş meydانındaki uğurlarını dəha da artırıb, böyük Zəfər gedən yolda strateji üstünlük qazandırdı.

2021-ci il martın 16-da Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev Hadrut qəsəbəsində dövlət bayrağını qaldırdı və çıxış etdi.

2021-ci ilin iyununda işğaldan azad edilmiş Hadrut qəsəbəsində "Dəmir yumruq" abidəsi ucaldıldı. Belə bir abidənin məhz Hadrutda qoyulması isə xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

"Azərbaycan Ordusu"

Yeni hərbi nizamnamə layihələrinin hazırlanması məqsədilə yaradılan işçi qrupunun görüşü keçirilib

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, oktyabrin 5-də Azərbaycan Ordusunun Telim və Tədris Mərkəzində Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin İntizam, Qarnizon və Qa-

rovul Xidmətləri, Daxili Xidmət nizamnamələrinin layihələrinin hazırlanması məqsədilə müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun müvafiq əmrinə əsasən yaradı-

lan işçi qrupunun görüşü keçirilib. Müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərgah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyevin rəhbərliyi ilə keçirilən görüşdə Silahlı Qüvvələrin aidiyəti qurumlarının məsul vəzifəli şəxsləri qeyd olunan nizamnamələrin təkmilləşdirilməsi məqsədilə görüləcək işlər barədə müzakirə aparıllar.

Qeyd olunub ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Silahlı Qüvvələrdə aparılan islahatlar, əldə edilən uğurlar və tətbiq edilən yeniliklər istifadədə olan hərbi nizamnamələrin müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmasını və təkmilləşdirilməsini zəruri edir.

Bundan başqa, görüşdə nizamnamələrin təkmilləşdirilməsinə əsas veren digər səbəblər və məqsədlər, həmcinin işçi qrupunun fəaliyyət istiqamətində görülecek işlər zamanı inkişaf etmiş ölkələrin ordularının təcrübələrindən yararlanmağa dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) birgə təşkilatçılığı ilə Bakı şəhərində "Hərbi əməliyyatların idarə olunmasında beynəlxalq qaydalar üzrə yüksək səviyyəli seminar" (SWIRMO) keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin əhəmiyyətli tədbirlərindən biri hesab olunan

seminarda 70-dən çox ölkədən yüksək rütbəli zabitlər iştirak edir.

Bakıda "Hərbi əməliyyatların idarə olunmasında beynəlxalq qaydalar üzrə yüksək səviyyəli seminar" keçirilir

Seminarda müdafiə nazirinin müavini - Baş direktor cənab Aqil Qurbanov açılış nitqini ilə çıxış edərək Azərbaycana qarşı törədilən hərbi cinayətlər neticəsində mülki şəxslərin həlak olmasından danışır. Nazir müavini çıxışında bildirib ki, Azərbaycan torpaqlarında 30 il ərzində müharibə cinayətləri töredilib, itkin düşən dörd min azərbaycanlı haqqında məlumat verilmir. Bölgədə basdırılan minaların təhdid olduğunu deyən nazir müavini qeyd edib ki, 10 no-

yabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli birgə bəyanatdan sonra 379 nəfər mina qurbanı olub.

Seminarda BQXK-nın yanranma tarixi və inidki fəaliyyəti, silahlılarla dialogun aparılması, hərbi əməliyyatlar və hüquq, hüququn integrasiyası, beynəlxalq humanitar hüquq və hədəfələr, Azərbaycan Ordusunda beynəlxalq humanitar hüququn tətbiqi ilə bağlı məsələləri araşdırmaq, bu hüququ hərbi planlaşdırımıya, əməliyyatların aparılması və əxlaqi dəyərlərin gücləndirilməsinə inqərasiya etmək, həmcinin eyni məkanda çalışan hərbçilərlə BQXK arasında qarşılıqlı anlaşmayı inkişaf etdirməkdir.

Seminarın keçirilməsində

başlıca məqsəd hərbi əməliyyatların idarə olunmasına dair beynəlxalq qaydaların anlaşılması dərinləşdirmək, müasir döyük meydanda beynəlxalq humanitar hüququn tətbiqi ilə bağlı məsələləri araşdırmaq, bu hüququ hərbi planlaşdırımıya, əməliyyatların aparılması və əxlaqi dəyərlərin gücləndirilməsinə inqərasiya etmək, həmcinin eyni məkanda çalışan hərbçilərlə BQXK arasında qarşılıqlı anlaşmayı inkişaf etdirməkdir.

"Beynəlxalq Müəllimlər Günü" münasibətilə tədbir keçirilib

"Beynəlxalq Müəllimlər Günü" münasibətilə xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində bayram tədbiri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın

azadlığı, ərazi bütövlüyü uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin xatırəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib. Tədbirdə çıxış edənlər bayramın yaranma tarixindən da-

nışib, "Beynəlxalq Müəllimlər Günü"nün Ulu Önderin müvafiq Sərəncamına əsasən hər il ölkəmizde bayram kimi qeyd olunduğu qeyd edilib. Azərbaycanda müəllimlərin hər zaman dövlət qayğısı ilə əhətə olunduğu diqqətə çatdırılıb.

Sonda təhsilin inkişafında fərqlənən bir qrup professor-müəllim heyəti təltif olunub.

Ötən həftə mina və partlamamış hərbi sursatdan zərərsizləşdirilmiş ərazilərin sahəsi açıqlanıb

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən sentyabrın 30-dan oktyabrın 6-dək icra edilən minatəmizləmə əməliyyatlarına dair məlumatı açıqlayıb.

ANAMA-dan AZERTAC-a bildirilib ki, ötən həftə Tərtər, Ağdərə, Kəlbəcer, Ağdam, Xocalı, Xankəndi, Xocavənd, Şuşa, Ləçən, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıllı, Zəngilan ərazilərində aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyadaəleyhinə 159 mina, tankəleyhinə 73 mina, 415 partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib.

Beləliklə, 2945,1 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənib.

Azərbaycan və Özbəkistan arasında kompüter dəstəkli birgə komanda-qərargah təlimi keçirildi

"Azərbaycan Respublikası Müdafia Nazirliyi və Özbəkistan Respublikası Müdafia Nazirliyi arasında imzalanan 2024-cü il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq Planı"na əsasən, iki ölkə arasında "Məharət-2024" kompüter dəstəkli komanda-qərargah təlimi keçirildi. Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərb Oyunları Mərkəzində sentyabrın 30-dan etibarən keçirilən təlimə hər iki ölkədən ümumilikdə 100-dən çox hərbi qulluqçu cəlb olundu.

Təlimin açılış mərasimində hər iki ölkənin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xat-

raflı tanış oldu, JCATS-dən istifadəye dair göstərişlər aldılar. İştirakçılara məqsədlər, rollar və resursların müzakirəsi üçün brifinqlər de keçirildi.

Təlimin hərbi qərar qəbulmə prosesi başa çatdıqdan sonra 3 əsas mərhələnin icrasına başlanıldı. Birinci mərhələdə hərbi qulluqçular

Simulyasiya başa çatdıqdan sonra təlimin hər bir mərhələsi diqqətlə təhlil edildi. Bildirildi ki, JCATS-dən istifadə təkcə real vaxt rejimində prosesi izləməyə deyil, həm də sonrakı təfərruatlı təhlil üçün məlumatları qeyd etməyi imkan verdi.

Mayor Qəzənfər İsmayılov hərbi təlimlərin simulyasiyası barədə daha ətraflı məlumat verərək, qeyd etdi ki, Hərb Oyunları Mərkəzində müxtəlif simulyasiya proqramları tətbiq olunur. "Bu proqramlar istənilen hava, dəniz, quru texnikalarının, piyada bölmələrinin, hərəkətlərinin və qarşılıqlı təsirini real vaxtda simulyasiya edən, istənilən iqlim və coğrafi şəraitin modelləşdirilməsi imkanı olan, ümumilikdə reallığa tam yaxın, dünya ordularının da istifadə etdiyi yüksək səviyyəli simulyasiya proqramlarıdır. Əsasən taktiki, əməliyyat və strateji səviyyədə hərbi əməliyyatların simulyasiya olunması üçün istifadə olunur. Bu proqramların müxtəlif bölmələrin və fərqli qoşun növlərinin eyni vaxtda döyüş əməliyyatlarında istirakı simulyasiya edərək onlar arasında qarşılıqlı əlaqə yaratma, dost və düşmən bölmələrini avtomatik ayırdetmə imkanları var. İstənilən ərazinin elektron xəritələrindən istifadə etməklə təhlükəsiz döyüş şəraiti mühiti yaradaraq itkilərsiz təcrübə qazanmaq imkanı yaradır. Bu isə bölmələrin döyüş hazırlığını tekniləşdirməklə yanaşı, döyüsdə baş verə biləcək gözlənilməz vəziyyətləri realistik şəkildə canlandıraraq əməliyyat qərarlarını simulyasiya edərək, komandirlərin taktiki düşüncə bacarıqlarını da artırır. Burada düşmən qüvvələrinin müxtəlif taktikalarının simulyasiya

rəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi, Azərbaycan və Özbəkistan respublikalarının Dövlət himnləri səsləndirildi.

İştirakçıları və qonaqları salamlayan general-major Vüqar Əliverdiyev təlimin məqsədi haqqında danışaraq bildirdi ki, "Məharət-2024" kompüter dəstəkli birgə komanda-qərargah təlimi Azərbaycan və Özbəkistan ordularının əməliyyat bölmələrinin qarşılıqlı fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi, əməliyyat bölmə komandirlərinin hərbi qərar qəbulmətə, təşəbbüs göstərmə və idarəetmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədi daşıyaraq, qarşımızda duran əsas vəzifelərə hazırlığımızı artırır.

Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərb Oyunları Mərkəzində keçirilən təlimde piyada, artilleriya və Hərbi Hava Qüvvələrinin iştirakı ilə çox faktorlu hərbi əməliyyatları simulyasiya edən mürəkkəb sənariyalarla Azərbaycan və Özbəkistan ordularının şəxsi heyəti keçirildi. Bu sənariyada əsasən, səhərədən qərargah zabitləri əməliyyat planları, birgə əməliyyatların aparılması, təlimin hazırlanmasının xüsusiyyətləri ilə et-

JCATS (Birgə Münaqişə və Taktik Simulyasiya) proqramından istifadə etməklə əməliyyat təyinatlı rayonlarına yerdəyişmə və başlangıç vəziyyətinin tutulması tapşırıqlarını icra etdilər. İkinci mərhələdə yerinə yetirilən tapşırıqlar şərti düşmənin təxribatlarının qarşısının alınması və onun möglüb edilməsinə yönəldildi. Üçüncü yekun mərhələdə əməliyyat rayonlarının düşməndən təmizlənməsi, ərazinin nəzarətə götürülərək təhlükəsizliyin təmin edilməsi prosesi uğurla başa çatdı.

Qeyd olundu ki, istifadə olunan JCATS (Joint Conflict and Tactical Simulation) proqramı müxtəlif sənariyaların yaradılmasına, o cümlədən müdafiə və hücum əməliyyatları, şəhər döyüsləri və digər hərbi qarşidurmaların simulyasiyasına imkan verir.

Döyüş əməliyyatlarının simulyasiyası virtual mühitdə döyüş şəraitinin yaradılmasından ibarət olub. Komandirlər əmərləri ötürmək, mövqeləri izləmək və düşmənin hərəkətlərini təhlil etmək üçün kompüter sistəmlərdən istifadə edərək bölmələrini idarə etdilər. Bu prosesdə kritik bacarıqlar inkişaf etdirildi - məsələn, sürətli qərar qəbul etmək, bölmələr arasında qarşılıqlı fəaliyyət və döyüş mühitində effektivliyin artırılması.

olunmasına, bu taktikaların qarşısını almaq üçün optimal qərarların sınaqdan keçirilməsinə və döyüş əməliyyatlarının dinamikasının canlı izlenmesinə şərait yaranır. Bu programlar vasitəsilə əməliyyatlar sonrası analiz aparılır, döyüşün gedişində baş vermiş səhvələr öyrənilir və gələcəkdə daha yaxşı hazırlıq üçün tədbirlər görülür. Bu xüsusiyyətlər sayesində simulyasiya proqramları müasir döyüş əməliyyatlarının planlaşdırılmasında əvəz olunmaz bir vasitə hesab olunur. Ordu muzun 44 günlük Vətən müharibəsində və son illərdə keçirdiyi uğurlu əməliyyatlarda düşmən üzərində inamlı zəfer qazanmasında simulyasiya təlimlərində qazanılmış təcrübələrin də danılmaz rol var.

Major Orxan Həsenov isə müasir zəmanədə təlimlərin kompüter dəstəyi ilə keçməsinin böyük əhəmiyyət dəşidiğini bildirdi. "Kompüter dəstəkli təlim müasir hərbi hazırlıqda mühüm rol oynayır. Ənənəvi metodlarla yanaşı,

liyyetini qiymətləndirmək və analiz etmek üçün geniş imkan yaradır. Təlimdən sonra təhlil zamanı əldə olmuş məlumatların analizi aparılır, növbəti təlimlər və gələcək əməliyyatların planlaşdırılmasının zamanı qazanılmış təcrübələrdən istifadə olunur. Nəticədə, kompüter dəstəkli təlimlərin keçirilməsi vaxt və resurs israfının qarşısını almaqla yanaşı, ordumuzun bölmələrinin döyüş hazırlığının yüksək səviyyəyə qaldırılmasında mühüm rol oynayır. 44 günlük Vətən müharibəsindən əvvəl planlaşdırılan hərbi əməliyyatların hazırlığı zamanı korpus və briqadalar praktiki olaraq mərkəzimizdə tətbiq olunan simulyasiya sistemlərindən istifadə edərək, real döyüş tapşırıqlarının icrasına uyğun təlimlər keçirilmiş, səhvələr təhlil olunmuş, bılık və bacarıqlarını təkmiləşdirmişlər.

Təlim uğurla başa çatdıqdan sonra Hərbi İdarəetmə İnstitutunun Hərb Oyunları Mərkəzində təlimin bağlanması

simulyasiya sistemləri vasitəsilə real döyüş şəraitiñə daha yaxın təlim mühiti yaratmaq mümkündür. Simulyasiya sistemlərdən istifadə etməklə, şəxsi heyət müxtəlif sənariyələr və risklər üzərə praktiki təcrübə qazanır, bununla da real döyüş şəraitiñə qarşılaşa biləcəkləri vəziyyətə hazırlıq olabilir. Bu metod həm də döyüş meydandasında komandirlərin hərbi qərar qəbuletmə qabiliyyətini inkişaf etdirməklə yanaşı, bölmələri fasilesiz, inamlı, qətiyyətə idarəetmə üzrə bılık və bacarıqlarını təkmilləşdirir. Bununla yanaşı, kompüter dəstəkli təlimlərin keçirilməsi şəxsi heyətin fə-

mərasimi keçirildi.

Cıxış edənlər ümumilikdə təlimin gedisatını, müasir kompüter texnologiyalarının istifadəsini, təlim iştirakçılarının qərar qəbuletmə bacarığını və hərbi qulluqçuların pəşkarlığını müsbət qiymətləndirdilər. "Məharət-2024" təliminin əsas məqsədi müttəfiq qüvvələrin koordinasiyasını və effektivliyini artırmaq, strateji tərəfdəşligimizi inkişaf etdirmək olduğunu bildirərək vurguladılar ki, qarşıya qoyulan bütün tapşırıqlar uğurla yerinə yetirildi, təlim məqsədlərinə nail olundu.

Onu da qeyd etdilər ki, sənariyə əsasən, səhərədə pozan şərti qanunsuz silahlı birləşmənin hücumlarının qarşısının alınması, onların zərərsizləşdirilməsi və məhv edilməsi, eləcə də ərazinin nəzarətə alınması və təhlükəsizliyin təmin olunması hərbi qulluqçular tərəfindən məharetlə yerinə yetirildi.

Təlim iştirakçılarına sertifikat, fərqlənən hərbi qulluqçulara mükafatlar təqdim edildi.

Mərasim Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin təşkil etdiyi konsert proqramı ilə başa çatdı.

Müəllimlik ucalığa aparan yoldu

Kövrəklik gətirən payız həm de könlük xoşluğu ilə yaşılanır. Son illərdə payızın gəlisi duyğuları coşdurur, zaman anlamında tarixin dünənlərinin qururunu bayraqlaşdırır. 2020-ci ilin payızı dünyanın illərlə davam edən nizamsızlığını dağıdı, nizama saldı, 2022-ci ilin payızı dirçəlmək isteyən, boy göstərən işgalin tərpənişini çıplaklıdı, 2023-cü ilin payızı işgəlin son nəfesi oldu, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edildi. Bunlar Azərbaycanın gerçekliklərinin Vətən adından dünyaya qətiyyətli xəbərdarlığı kimi tarixləşdi. Varam, var olacam!..

Əvvəller də, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa edildikdən sonra da payız cəmiyyətə bir bayram ovqatı da yaşıdır: bir güne ad olsa da, günlərin, ayların mənəvi səyyarəsi kimi süslənilə hemin gənən ovqatı. Bu ovqat şagirdlərin baxışlarında minnetdarlıq işığına dönüb, müəllimlərin düşüncələrinde vətəndaşlıq borcu məktəblilərin baxışlarında çıxırlayıb. Hamımızın ömründə müəllim ömrünün ziyyəsi var. O ziya yaşıdır, xoş xatirələrə dönür, tarixləşir. Bu gənən ovqatının mahiyyəti sabahlarla bağlıdır. Hər il oktyabrın 5-i Beynəlxalq Müəllimlər Günüdür.

Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev demişdi: "Mən dünyada müəllimlər yüksək ad tanımır". Bu kəlam da,

Hamiya pay verib
ömründən bir az,
Məndədir, səndədir
müəllim ömrü, -

misraları da müəllim ömrünə ehtirandı...

Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyinə keçirilən tədbirə bu düşüncələrlə çatmışam. 5 Oktyabr - Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətile Müdafia Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin təşəbbüsü və icraçılığı ile xüsusi təyinatlı bərpa müəssisəsində həyat yoldaşı şəhid olmuş müəllimlərin bir qrupunu təbriketmə tədbirdir. Kövrəklik də duyulandı, qurur da. Kövrəklikdə qurur var, qururda kövrəklik yoxdu, qətiyyət var, inam var, sevgi var. Bu qətiyyət də, inam da, sevgi də ordu muza görədi - bir vaxtlar şəhidlər də onun sırasında olublar.

Qonaqlardan biri sezilməsi çətin olan qehərlə "Hər il məni ilk olaraq o təbrik edərdi" deyir. O - şəhid olmuş həyat yoldaşı. İnanır ki, indi ruhu təbrik edir, həm də "Vətən üçün yaşıdır, Vətən üçün şəhid ol-

duq, Vətən naminə mənsizliyə alısh..." - deyir.

Xatırlayıraq ki, dörd il əvvəl Cəbrayıl şəhəri, rayonun Karxulu, Şükürbəyli, Yuxarı Mərəlyan, Çərəkən, Daşkəsən, Horovlu, Decal, Mahmudlu, Cəferabad kəndləri işgaldən azad edilib. Bu xatırlamanın qururunun işığında qonaqlar "Heydər Əliyev Muzeyi" ilə tanış olurlar. Kapitan Heydər Fərəcov eksponatları təqdim etdikcə zaman-zaman yaşanmış tarixi bir gerçeklik yenidən yaşılanır: Ulu Öndər Heydər Əliyev ömrü əbədiyyət ömrüdü...

Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların ruhu bir dəqiqəlik süxutla yad edildi.

Müdafia Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Kərim Rzayev tədbirin məhiyyətindən, şəhid ailələrinə dövlət qayğılarından, cəmiyyətin şəhidliyə, şəhidlərə ehtiramından söz açır, belə tədbirlərin keçirilməsini təkcə təmsil etdiyi təşkilatın deyil, ümumən cəmiyyətin mənəvi borcu olduğunu bildirdi. "Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların hər biri hər birimizin eñizidir. Əzizlərimizin həyat yoldaşlarını peşə bayramları münasibətə təbrike gəlmış. Müxtəlif təhsil müəssisələrində işləyən bu müəllimlər şagirdlərinə təkcə dərsliklərdə mövzuları tədris etməklə kifayətlənmir, onlara şəhidlərin həyat yoldan, döyüş yoldan da danışırlar. Bu, şagirdlərin vətənpərvərlik ruhunun yüksəlişində əhəmiyyətli olur. Şəhidlik haqqında, şəhidlər haqqında qəzetlərdən, kitablardan oxuyan şagirdlər şəhidlik haqqında şəhidin ömrünün bir hissəsinin ömrürəsi olmuş insandan eşidir..."

Müdafia Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri müavini Aygün Məmmədova təmsil etdiyi təşkilatın missiyasının həm də bu məqyası, bu mahiyyətli tədbirlərin təşkili olduğunu xatırlatdı, belə tədbirlərin vətəndaşlıq borcu kimi yerine yetirildiyini bildirdi. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə müəllimlərin də iştirak etdiyi, yaralandığını xatırlatdı, qeyd etdi ki, məharibədə neçə-neçə müəllim şəhid oldu. "Birinci Qarabağ məharibəsinin iştirakçıları gəncəli gənc müəllim Nizami Aydın həm də şair idi. O, cəmiyyətdə, xalqımızın tarixində şəhid kimi qaldı, ədəbiyyatımızda şair kimi, şagirdlərinin xatırələrində müəllim kimi. Neçə-neçə müəllimimizin ömrü belə anılacaq. Bugünkü

tədbirə dəvət olunan müəllimlər bir vaxtlar Vətən fədaisi ilə nəfəs-nəfəsə illər yaşayıb, Vətəndən də danışıblar, Vətəni qorumağın fəzilətindən də danışıblar. Şəhidlikdən danışma-yıblar, torpaqlarımızın işgal-dən azad edilməsindən danışıblar. Onların o vaxtlar danışmadıqları şəhidlikdən indi biz danışırıq. Ehtiramla, vətəndaşlıq qəheriyələ, vətəndaşlıq qüruru ilə....".

C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin rəisi Vətən Mühəribəsi Qəhrəmanı polkovnik Anar Mirzəyev Vətən mühəribəsinin döyüşlərindən, Azərbaycan əsgərinin döyüş ruhundan, qəlebə əzmindən söz açaraq qeyd etdi ki, döyüşənlər qəhrəman olmaq üçün döyüşmürdülər, qəhrəmanlıqla döyüşürdülər. "Siz şəhid olmuş həyat yoldaşınızın ömr yolu xatirələrində, ruhunuza davam etdirirsiniz. Ona görə onların ömlərlərini ölümsüz ömürdü. Sizin dərsarası səhbətlərinizdən, bəzilərinin həsiyyətli suallarından tanıldığı həyat yoldaşınızı şagirdləriniz də ehtiramla yaşadırlar".

Qonaqları liseyin şəxsi həyəti adından, öz adından təbrik edən polkovnik Anar Mirzəyev onların şagirdlərinin də Vətəni ululuk mərtəbəsində yaşadacaqlarına əminliyini bildirdi...

Sumqayıt şəhərində müəllim işləyən Qəmər Rəhimli həyat yoldaşı Murad Rəhimlinin döyüş yolundan danışdı. Onun dedikləri bir şəhidin döyüş yolu olsa da, Azərbaycanın ərazilərini işgaldən azad etmək üçün döyüşlərdə şəhid olanların hamisini qətiyyətini, Vətəne sevgisinin mahiyyətini: Qətiyyətə döyüşübər, mərdliklə döyüşübər, Qələbə üçün döyüşübər, Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün tam bərpası üçün döyüşübər. "Oktyabrın 5-de zəng eləmişdi, səsində zərrəcə həyəcan hiss etməmişdim. Yaxın vaxtlarda qəlebə ilə dönenəklərini bildirmişdi Murad. Tərtər, Ağdərə istiqamətində döyüşürdü. Oktjabrın 8-de Suqovuşanda mermi qəlpəsindən şəhid olub. Vətən naminə şəhid oldu. Təsəlliimiz ordumuzun qazanlığı tarixi Zəfərdə, dövlətimizin qayğısı, bir də sizin şəhidliyə, şəhidlərə belə ehtirəminizdi...", - şəhid Murad Rəhimlinin həyat yoldaşı Qəmər Rəhimli belə dedi...

Söhbətləşmək istəyən, ancaq sükutdan üzüle bilməyən baxışları az görmüşdüm. Həmişə qəherli gördüyüm belə baxışları indi doğma bir ovqatın əhatəsində qururla bir ucağıda görürəm. Bu qurur Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün tam bərpasının qururudu. Bu ovqat tarixin nizamını özünə qaytaran döyüşlərdə şəhid olanların həyat yoldaşlarına ehtiramın ovqatıdır.

Ibtidai sınıf müəllimi olan Samirə Rəşidova şagirdlərinə həm hərfli öyredir, rəqəmləri öyredir, həm də Vətənə sevgisinin ilkinini, başlanğıcını. Vətən mühəribəsindən danışa-danışa öyredir, döyüşlərdən danışa-danışa öyredir, uşaq təfəkkürünü nəzərə alıb öyredir. Bili ki, bu öyrənilənlər gələcəkdə genişlənəcək, şagirdlərin dənəyagörüşü bu bilgilər əsasında formalaşacaq. Akade-

mik Xudu Məmmədov deyirdi: "Uşaqlara Vətəni sevməyi öyrətmək lazımdır. Siz onlara Vətəni tanıdin, özləri sevəcəklər". Samirə Rəşidova belə müəllimdir. Vətəni şagirdlərinə sevgilərə tanıdır. Həyat yoldaşı İlham Rəşidovun şəhidliyinə qədər də belə olub, indi də belədir. Baş gizir İlham Rəşidov mühəribənin ilk günü Murovdag istiqamətində döyüşlərə dəydi. Yaralandığını kimse duymamışdı. Döyüş yoldaşlarından biri ağır yaralananda onu döyüşdən çıxartmaq istəyib. Çıxdıdən, təxliyəsinə təşkil edib də. Özü şəhid olub. Döyüşlərde Azərbaycan hərbçiləri üçün bir döyüş andı vardı: Qələbə! Döyüşçülərimiz Qələbə naminə şəhidlikdən də keçirdilər..."

Samirə Rəşidova da digər müəllimlərimiz kimi Vətən mühəribəsinin döyüşlərini böyük vətənpərvərlik dərsliyi bilir. O da şagirdlərinə döyüşlərdən danışır, soruşulanda İlhamın da döyüşünü xatırladır. "Bugünkü tədbirdə bizi təkcə iştirakçılar deyil, tanımızın şəhidlərin, əzizimiz şəhidlərin ruhuna da təbrik edir. Bu tədbir təkcə bizi deyil, şəhidlərimizin ruhuna da bir araya getirib. Bizi təbrikə görə də sağ olun, buna görə də sağ olun...". Hami duyğulanı, Azərbaycanın müəllimin düşüncələrinə görə qururlanıraq, Azərbaycan dilinin incəliyinə görə qururlanıraq, Azərbaycan Ordusunun şəhidlərinə ehtirama görə qururlanıraq. "Mən sınıf otaqlarına şəhidlərimizin ruhən dediyi bir tövsiyə ilə gedirəm: "Tarixi Zəfərdən sonra şagirdlərinin Vətən sevgisinin əsgəri siz olmalısınız...". Tədbirdə iştirak edən müəllimlər bu kəlmələri eşitmək necə de xoşdu!

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun texniki fənlər kafedrasının baş müəllimi Azada Məmmədova bir vaxtlar hərbçi müəllim olmuş həyat yoldaşını Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətə təbrik edərdi, illərdə həyat yoldaşının ruhu onu təbrik edir. "Mən Əbdülhüseynin xidmet etdiyi təhsil ocağında işləyirəm. İllərdi yolu məlki müəllim kimi davam etdirməyi özüme təselli biliyəm. Auditorialara girəndə ele bilirəm məni Əbdülhüseynin nəfəsi uğurlayır. Biz həyat yoldaşlarımızla bağlı xatirələri yaşada-yaşada onların ömrünün davamını yaşadırıq. Bu duyuları bizə bu gün siz daha duyusallıqla yaşatdırıq. Şəhidlərimizin ruhunun xəyalən bize arzuladıqlarını siz arzuladınız. Tədbir iştirakçıları adından bütün şəhidlərimizə deyirəm ki, siz tarixdə də yaşayır-

sınız, xatirələrde də, böyük ehtiramla keçirilən tədbirlərdə də...", - Azadə müəllimin də, digər çıxış edən müəllimlərin də dedikləri müəllimliyə, müəllimlərə, təhsil ocaqlarına, bu sıradan xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə ehtiram kimi dinlənilir.

Mayor Elsevər Paşayev Cəbrayıl rayonunun Qoşquşlu kəndində anadan olmuşdu, bu təhsil ocağının məzunu olub, sonra Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə bitirib (indiki Heydər Əliyev adına Hərbi Institut). Vətən mühəribəsində iştirak edib. Qəhrəmanlıqla döyüşüb. "Qarabağ" ordeni, "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Şəhid mayorun həyat yoldaşı Xəyalə Paşayeva tarix müəllimidir. Dedi ki, mən şagirdlərimə tarix dərsini Vətən mühəribəsində qazanılan tarixi Zəfərin qurur ovqatı ilə öyrədirəm. "Biz müəllimlər də Vətən üçün belə əsgərik: Vətənin sabahları üçün vətənpərvərler formalasdırıq. Şəhidlərimizin işgaldən azad etdiyi torpaqları onlar qoruyaq-

lar..." Polkovnik Anar Mirzəyev də, Kərim Rzayev də çıxış edənlərə minnətdarlıqlarını bildirdilər...

Tədbirdə dəvət edilmiş müəllimlər Müdafia Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin Fəxri fərمانları, çiçək dəstələri, hədiyyələr təqdim olundu.

Tədbir şirniyyat süfrəsində davam etdirildi...

Zabitlər də, qonaqlar da Müdafia Nazirliyi Birləşmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin Fəxri fərmanları, çiçək dəstələri, hədiyyələr təqdim olundular.

Deməyin getdiyi cıçırlar - kəsə, Otaqda başlanıb, otaqda bitər. Otuz il otaqda var-gəl edib, Bəlkə də yol gedib Magellan qədər, - misraları xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində işləyən müəllimlərə ehtiramın poetik ifadəsi bilirlər...

Bu gözəl payız gündənə ne vaxtsa oxuduğum kələmi xatırlayıram: Makedoniyalı işgəndər müəllimi Aristotel haqqında deyib: "Valideynlərim mən göydən yerə endirdi, müəllimim isə yerdən göye qaldırdı"...

Bu payız gündənə bir daha emin oluruq ki, müəllimlik ucalığa aparan yoldu...

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə kömək)

Suallar:

- Qələbəyə aparan liderlik keyfiyyətləri.
- Diplomatik mübarizənin şanlı Zəfər yürüşündə rolü.
- Ordu quruculuğundakı nəqliyyətlərin məntiqi nəticəsi.
- Azərbaycanın Vətən müharibəindəki qələbəsinin tarixi-siyasi əhəmiyyəti.

Qələbəyə aparan liderlik keyfiyyətləri

Xalqların dünyada nüfuzunu artırın yalanız onların maddi-mədəni sərvətləri deyil, həm də mütərəqqi ideyaları ilə tərəxi proseslərə mühüm təsir göstərən şəxsiyyətləridir. Onların seçdiyi yol milli inkişaf strategiyasının əsasında dayanır və təmsil etdikləri ölkələrin dünya birliliyində özünə layiqli yer tutmasını təmin edir. Belə şəxsiyyətlərdən biri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi Azərbaycan xalqının Ümummilli Lider Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevdir. Onun məqsədyönü və qətiyyətli fəaliyyəti nəticəsində 21 il ərzində Azərbaycan dövlətinin bütün sahələrində əldə etdiyi uğurlar "...Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyin böyük ümidi bəsliyirəm...", - deyən Ulu Önder Heydər Əliyev dühəsinin müdrikliyini və uzaqqorənliyini sübut edir.

Hər bir xalqın genetik yaddaşını möhkəmləndirmək, mənəvi irsini və əxlaqi dəyərlərini qoruyub saxlayaraq geləcək nəsillərə ötürmək kimi çətin missiyanın yerinə yetirilməsi uzaqqorən liderlərin fəaliyyəti ilə six şəkildə bağlıdır. Onlar həmişə ali məqsədlər uğrunda mübarizənin önündə gedərək, göstərkiləri tarixi fəaliyyətə rəhbərlik etdikləri dövlətlərin mütərəqqi yolla inkişafına nail olurlar. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev xalqımızın milli-mənəvi bütövlüyünün təmin olunmasına özünəməxsus yer tutan milli şurun inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayır ki, bu da təsadüfi deyildir. Çünkü milli şurun hər bir insanın mənsub olduğu xalqa bağlılıq hissələri möhkəmləndirmək milli özündürkətməde ciddi rol oynayır.

Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bütün fəaliyyətini Azərbaycanın inkişafına və möhkəmlənməsinə həsr edən lider kimi xalqımızın böyük rəğbetini qazanıb. Onun dünyada gedən geosiyasi və geoqışadi proseslərə müdrük liderərə massus böyük uzaqqorənliliklə yanaşması apardığı siyasetin əsas cəhətlərindən biridir. Tecrübəli siyasetçi kimi ümummilli və qlobal məsələləri böyük peşəkarlıqla həll edir, hadisə və proseslərin axarını əvvəlcəden müəyyənləşdirərək gələcəyin tarixini yaradır, parlaq zəkəsi, iti mühakiyyət, möhkəm xarakteri və müraciət situasiyalarda düzgün seçim etməsi ilə dönyanın tanınmış dövlət xadimləri içərisində xüsusi yer tutur. Xalqın qəhrəmanı, hərbi sərkərdəsi olması onun intellektual potensialından və səriştəli idarəetmə bacarığından irəli gelir. Milli birliyin təmin olunması, müxtəlif ictimai-siyasi qüvvələr arasında etimad mühitinin yaradılması istiqamətində Müzəffər Ali Baş Komandanın atlığı addımlar ictimai fikirdə onun haqqında uzaqqorən və ədaletli lider obrazını daha da möhkəmləndirir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin səmərəli iş qabiliyyəti, fəlliq və təşəbbüskarlıq kimi keyfiyyətlərə malik olması, ortaya çıxan problemlərin obyektiv və subyektiv səbəblərini dərindən, hərtərəflə araşdırmasında, ölkənin inkişafını nəzərdə tutan proqramlar hazırlayaraq həyata keçirməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Onun qəbul etdiyi qərarlar, yerinə yetirdiyi vəzifələrin milli və global əhəmiyyət

yəti həm yerli, həm də beynəlxalq ictimai rəydə yüksək qiymətləndirilir.

Diplomatik mübarizənin şanlı Zəfər yürüşündə rolü

Böyük Zəferin əldə olunmasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu xarici siyaset və Ermənistan və Azərbaycan arasında mövcud olmuş münəqşənin həlli istiqamətində apardığı ardıcıl, qətiyyətli diplomatik mübarizə ilə six şəkildə bağlıdır. Ötən illər ərzində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin möhkəmlənməsi və milli maraqlarının te-

Əliyevin Müzəffər Komandan kimi hərbi sərkərdəlik keyfiyyətlərinin, principial və qətiyyətli mövqeyinin, ən ekstremal şəraitdə belə uğurlu diplomatiya yürüdüyünün bir daha şahidi oldu.

Ordu quruculuğundakı nailiyyətlərin məntiqi nəticəsi

2003-cü ildən etibarən ordu quruculuğu istiqamətində həyata keçirilən tedbirlər, Azərbaycan Ordusunun hərbi hazırlıq səviyyəsinin artırılması ilə bağlı görülen işlər Qarabağ münaqşəsinin aqibəti ilə bağlı bəzi dairələrdə yaranan əminliyi darmadağın etdi. Qısa müddət ərzində görülmüş işlər sayəsində Azərbaycan

Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün qarşısını almaq məqsədilə 2020-ci ilin 27 sentyabrında bütün cəbhə boyu Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında əks-hücumda keçən Cənubi Qafqazın ən qüdrətli ordusu şanlı ordumuz 1990-ci illərin əvvəlində baş verən Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistan tərefində işğala məruz qalmış 5 şəhər, 4 qəsəbə və 286 kəndi işğaldan azad etdi. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri şanlı Azərbaycan Ordusu tərefində azad edildikdən dərhal sonra noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistanın baş naziri və Rusiya Prezidenti münaqşə zonasında atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dəyandırılması barədə bəyanat imzaladılar. Hərbi müstəvədə əldə edilən qəlebənin siyasi müstəvədə davam etdirilməsi nəticəsində 44 günlük Vətən müharibəsinən sonrakı 20 gün ərzində 3 rayon - noyabrın 20-də Ağdam, noyabrın 25-də Kəlbəcər, dekabrın 1-də isə Laçın Azərbaycana təhvil verildi. 2022-ci avqustun 26-də Laçın şəhəri, Zabux və Sus kəndləri nəzarətə götürüldü. Bununla da üçtərəfli Bəyənata uyğun olaraq, Ağdam, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının sülh yolu ilə qaytarılması prosesi yekunlaşdı.

2023-cü il sentyabrın 19-da Azərbaycan Respublikasının Qarabağ iqtisadi rayonunda tərədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqlarının tərəsilə edilərək torpaqlarımızdan çıxarılması, həmin ərazilərdə Azərbaycan Konstitusiya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə Qarabağ iqtisadi zonasında keçirilən antiterror əməliyyatı da parlaq şəkildə göstərdi. Şanlı ordumuz Azərbaycan Respublikasının Ermənistanın işğalına məruz qalmış ərazilərini erməni qəsbəkarlarından tam azad etdi. Sübüt olundu ki, Azərbaycan müasir tələblərə tam cavab verən, yüksək mənəvi-psixoloji hazırlanıqlı, istənilən döyüş tapşırığını ən yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadı olan Silahlı Qüvvələrə malikdir.

Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 44 günlük Vətən müharibəsində "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə Ermənistanı ordusunu darmadağın edərək onları kapitulyasiya aktına imza atmağa məcbur edən Cənubi Qafqazın ən qüdrətli Azərbaycan Ordusu 23 saatda Qarabağ iqtisadi rayonunda antiterror əməliyyatı keçirməklə, separatçıları diz çökdürməklə yanaşı, Azərbaycan xalqının son 200 il ərzində qarşılaşdığı və təkçə azərbaycanlılara deyil, bütün bölgəyə təhlükə yaradan, miqyasından dəfələrə böyük bir problemi həll etdi. Separatizm qaynaqlandığı iddiaları, mif və əsərləri sıradan çıxartmaqla Azərbaycan Ordusunun gücünü və qüdrətini bütün dünyaya göstərdi.

Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki qələbəsinin tarixi-siyasi əhəmiyyəti

Son 21 ilde Azərbaycanda həyata keçirilən uğurlu daxili və xarici siyaset ölkəmizi yeni inkişaf mərhələsinə çıxardı. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev hələ 2003-cü ildə keçirilən prezident seçkilərindən sonra andırmə mərasimi zamanı söylədiyi "Men hər bir Azərbaycan vətəndaşının prezidenti olacağam... Azərbaycan xalqının və Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarını müdafiə edəcəyem və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyacağam..." fikrine sadıqlılığını öz əmələrlə ilə sübüt yetirib. 2003-cü ildə qarşıya qoymuş və bəyan etdiyi strateji hədəflərə nail olunması üçün istər beynəlxalq miqyasda, istərsə də ölkə daxilində məqsədyönü, ardıcıl, düşünülmüş siyaset həyata keçirdi və güclü dövlət konsepsiyasını reallaşdırmağa nail oldu.

